

АГРАРНЕ ВИРОБНИЦТВО, ЯК ВИСОКОДОХІДНА СФЕРА БІЗНЕСУ

Шигимага С. Д., студ., Антощенко В. В., к.е.н., доц.

(Державний біотехнологічний університет)

Аграрний сектор залишається важливою частиною української економіки, забезпечуючи значну частку валютної виручки. Основним драйвером зростання сільськогосподарського виробництва країни залишається збільшення врожайності культур з допомогою точного землеробства, нових гібридів і сучасних засобів захисту рослин. Відкриття нових ринків та ніш дозволить українським агроекспортерам закріпити свої позиції на міжнародній арені. На думку численних експертів Україна може забезпечити продуктами харчування від 600 млн. до 1 млрд. осіб. і в найближчі 10 років країна може втричі наростити виробництво агропродукції за умови створення сприятливого інвестиційного клімату. Агробізнес можна визначити як економічну підприємницьку діяльність у системі агропромислових комплексів, яка спрямована на виробництво та збут сільськогосподарської продукції. Основою такого бізнесу є єдиний ринок. Метою агробізнесу вважається максимізація доходів з допомогою повного задоволення попиту на сільськогосподарську продукцію. В табл.1 проаналізовано рейтинг найбільших приватних компаній України за 2020 рік. Порівняно з 2019 роком частка агропромислового комплексу зросла на кілька процентних пунктів (зростання сукупного доходу).

Табл.1. Рейтинг найбільш високодохідних приватних компаній України за 2020 р.

Місце	Назва	Галузь	Кількість працівників, чол	Виручка від реалізації, млн грн	Прибуток, збиток (-), млн грн
1	Метінвест	Металургія	90000	309302	12960
2	АТБ	Рітейл	55000	123864	5769
3	Kernel	АПК	12000	118667	5553
4	ДТЕК	ПЕК	69918	116046	- 13895
5	Fozzy Group	Рітейл	65000	80167	н/д
6	АрселорМіттал Кривий Ріг	Металургія	19504	63497	741
7	ТЕДІС Україна	Рітейл	2281	54,8	244
8	МХП	АПК	30500	51,5	- 3,5

Сумарно компанії, що увійшли до списку, наростили і виручку, і чистий прибуток. Ключова причина – зростання цін на сировину, яке тривало до весни 2021 року. Зазначається, що понад дві третини сукупної виручки припадає на базові галузі: гірничо-металургійний сектор (24%), роздрібну торгівлю (20%), ПЕК (14%) та сільське господарство (11%). Ці сектори лідирують як за кількістю компаній у рейтингу, так і за кількістю найнятих співробітників. Виторг першої сотні зріс за рік на 8%, до 2,3 трлн грн. Прибуток найбільших компаній, які без урахування не розкрили дані, збільшився на 5%, до 74 млрд грн. У 100 найбільших приватних компаніях працює понад 748 тисяч осіб. До

списку не включаються банки, компанії з чисельністю співробітників менше ніж 50 осіб або з часткою держави, що перевищує 75%. Для компаній зазначені дані консолідованої звітності (за наявності такої). Якщо компанія не публікує консолідовану звітність, то оцінку проводять на підставі звітності окремих підприємств групи. Наприклад компанія «Кернел» Андрія Веревського має намір найближчими роками збільшити банк орендованих сільськогосподарських земель до 700 тис. га. Збільшення земельного банку «Кернел» відбуватиметься переважно за рахунок злиття та поглинання, а не за рахунок відкриття нових підприємств.

Наразі агробізнес України знаходиться перед вибором: і далі конкурувати на зовнішніх ринках валом і ціною, або ж шукати нові можливості та перспективніші ринки збуту. Постачальники агропродукції можуть не тільки знайти більш маржинальні ніші на зовнішніх ринках, а й навчитися по-іншому себе позиціонувати за кордоном. У сучасних економічних умовах вітчизняному агробізнесу необхідна здатність до здорової конкуренції на внутрішньому та зовнішньому ринку. Перспективна аграрна політика – це комплекс заходів, спрямованих на динамічний розвиток не лише сільськогосподарського виробництва, а й усієї підприємницької діяльності у сфері агробізнесу. Пріоритетними напрямками аграрної політики мають стати покращення матеріально-технічного забезпечення великих агрокомплексів та сільськогосподарських підприємств, соціальний розвиток села, запровадження інноваційних розробок діяльності селян.

Список літератури

1. Мальнєва В.Л., Антощенкова В.В. «Зелена революція» – економічні наслідки. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Молодь і технічний прогрес в АПВ» Інноваційні розробки в аграрній сфері. Том 2. Харків: ХНТУСГ, 2020. С.244.

2. 100 найбільших приватних компаній України 2021Forbes, листопад 2021 [Cited 23.09.21]. Available online: <https://forbes.ua/ru/ratings/100-naybilshikh-privatnikh-kompaniy-ukraini-2021-12102021-2580>.

3. Антощенкова В.В. Кравченко Ю.М. Земельна реформа, досвід, тенденції та перспективи / Вісник ХНТУСГ Петра Василенка. 2018. Вип. 193. С. 94-102.

4. Антощенков Р.В., Антощенкова В.В.. Латифундизм в Україні – майбутнє аграрного сектору / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Молодь і технічний прогрес в АПВ». Харків: ХНТУСГ. 2021. С. 380-382.

5. Онегіна В.М., Антощенкова В.В. Спільна аграрна політика та конкурентоспроможність сільського господарства ЄС. «Європейські уроки аграрної політики для України»: кол.монографія. ЖНАУ, 2019. С.152-163.

6. Антощенкова В. В., Бабан Т. О. Бігова технологічна доріжка Кокрейна – погляд в майбутнє економіки. Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів: Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Харків: ХНТУСГ. Стильна типографія, 2020. С.184-187.